

ПАМ'ЯТІ ВИДАТНОГО ВЧЕНОГО: НАУКОВЦЯ, ПЕДАГОГА – В.І. ЛИТВИНЕНКО

Сумна звістка для фармацевтичної спільноти України – на дев'яностому році життя 10.02.2022 р. відійшов у Вічність видатний науковець, фітохімік, академік інженерної академії наук України, визнаний у світі вчений з вивчення лікарських рослин, розроблення технологій та фітопрепаратів, доктор хімічних наук, професор, завідувач лабораторії хімії та технології фенольних препаратів Державного наукового центру лікарських засобів (м. Харків) Василь Іванович Литвиненко.

Майбутній вчений народився 5 грудня 1932 року в радгоспі Павлівка, Сумського району, Сумської області в сім'ї робітника. Разом з родиною пройшов усі тяготи німецької окупації. Навчався у Семипалатинському фармацевтичному технікуму, з якого був призваний до лав радянської армії, де прикладав багато зусиль щоб закінчити 10 класів у вечірній школі. Після армії поступив до військового фармацевтичного факультету при Харківському фармацевтичному інституті. Ще до закінчення інституту почав працювати у ХНХФІ (нині ДП «ДНЦЛЗ»).

Захистив кандидатську дисертацію на тему «Химическое исследование флавоноидов солодки» (1964), а у 1990 року відбувся захист дисертації на здобуття наукового ступеня доктора хімічних наук за темою «Химия природных флавоноидов и создание препаратов при комплексной переработке растительного сырья», у 1991 році присвоєне вчене звання професора, а у 2000 – був обраний академіком Інженерної академії України.

Протягом усього життя поєднував пошук сировинної бази лікарських рослин, дослідження різних класів природних сполук з розробленням лікарських препаратів та вдосконаленням їх технологій, про-

цесів та апаратів виробництва фітопрепаратів. Велике значення мають роботи з отримання поліамідного сорбенту та його використання для розділення близьких за структурою природних сполук. Натепер поліамідний сорбент широко застосовується з науковими цілями та у виробництві фітохімічних препаратів та індивідуальних речовин. А результати наукових досліджень Литвиненка В. І. щодо використання УФ-спектроскопії з метою встановлення будови флавоноїдів із застосуванням іонізуючих і комплексоутворюючих реагентів застосовують науковці у багатьох країнах світу.

Хімічні дослідження він завжди поєднував з технологічними, що призвело до впровадження в промислове виробництво низки лікарських препаратів з різної лікарської рослинної сировини: коренів солодки – густий і сухий екстракти, гліцирам, ліквірітон, флакарбін, лавалон; квіток цмину піскового – фламин і сухий екстракт; листя подорожника великого – плантаглюцид, плантагін; коренів шоломниці байкальської – рідкий і сухий екстракт, зілінат, аспалінат, гістінат, байкамін, байкалін, байкафед; коренів валеріани лікарської: валерика – настоянка, валеріка-гранули, валевігран в капсулах, меновален в капсулах. Для контролю якості фітопрепаратів розроблені стандарти: кверцетин, рутин, ізосаліпурпозид, байкалін, скутеларін, капсаїцин.

Литвиненко В.І. є автором та співавтором більш ніж 800 наукових публікацій, 78 охоронних документів, 14 монографій і 247 аналітичних нормативних документів на лікарські препарати. Під його керівництвом захищено 12 докторських і 38 кандидатських дисертацій. Численні представники наукової школи Василя Івановича працюють в Україні, Кавказі, Білорусі, Росії, країнах Середньої Азії та інших країнах світу.

Результати наукових досліджень Василя Івановича та його наукової школи виявили значний вплив на розвиток фармацевтичної науки і виробництва фармацевтичної продукції в Україні.

Протягом свого життя Литвиненко В.І. зарекомендував себе як талановитий науковець, організатор науки та практики, висококваліфікований професіонал своєї справи. Для багатьох колег Василь Іванович не лише був не тільки геніальним вченим, а й чуйним, готовим завжди допомогти, підтримати, пояснити та направити на правильний шлях друг, колега та наставник.

Незважаючи на те, що серце Василя Івановича перестало битися, частинка його життєвого полум'я залишилась з нами у вигляді його учнів, здобутих ним знань та досвіду. Спочивайте з миром Василь Іванович, Ваші знання та досвід залишились у надійних руках Ваших учнів, які будуть прагнути їх зберегти та примножити.

Рідні, колеги, друзі